

השבת של רבי נחמן מברסלב

פרשת ויקרא

איילת התורה

מכתב

(מספר אבי הנחל - מכתב קב)

ב"ה

לכבוד ... מחמד לבי ... המשתוקק ומתגעגע בכל לב אחר הבעטליר הנורא, בעל כתפים רחבים, הנושא אותנו מכל המקומות שנפלנו בהם לבחינת למעלה מן המקום. ברכה וחיים ושלוש. הצדיק האמת הגדול במעלה עליונה, מופלגת וגבוהה מאוד מאוד בתכלית המעלה, שאין מעלה אחריו, יכול להוריד את עצמו מאוד מאוד, להגביה אפילו הרחוקים בתכלית הריחוק, המונחים בשפל המדריגה התחתונה ביותר, עד שירדו לבחינת מיתה ממש, וזהו עיקר שלימות מעלתו הגבוהה. כי אי אפשר לעלות למעלה למעלה, כי אם כשיכולים לירד למטה למטה, להעלות ולקבץ, גם כל הנדחים והרחוקים לגמרי ביותר, ולקשר גם אותם לה' יתברך בשלימות. ודע כי כל עיקר גאולת נפשנו וגאולת כלליות כלל נפשות ישראל תלויה אך ורק בזה, שיתגלה ויזרח אור הצדיק האמת בכל הארץ. ולהרים את דגל הצדיק בעולם, עד שיתודע לכל העולם, שבהתקרבות אל הצדיק האמת באמת, מאירים כל האורות הנפלאות אשר עתידים להאיר על ידי משיח צדקינו. המעתיק

סיפור

(השמעות, י-יא)

פעם אחת אמר רבינו ז"ל למוהרנ"ת: דוא וועסט נאך אמאל פארין אין א קארעטע! [עוד יהיה כדבר הזה, שאתה תיסע פעם בכרכרה של חשובים]. ונתפחד מוהרנ"ת מזה מאד, שלא יהיה לו נסיון כזה של מפורסם, חס ושלוש. פעם אחת הלך, ולא היתה לו עגלה ליסע על הציון הקדוש, והלך רגלי. באמצע הדרך נסע איזה נגיד עם 'קארעטע', וראה שמוהרנ"ת הולך רגלי. ביקשו שישב אתו על ה'קארעטע', וכן עשה. ונתמלא מלא שמחה מזה, כי כבר נתקיימו דברי רבינו ז"ל, ולא יתפחד עוד על נסיון של מפורסם.

פעם אחת היו מונחות אצל רבינו ז"ל שתי מצות: אחת של שמורה ואחת בלתי, והשמורה היתה יותר קרובה לרבינו ז"ל. והניח רבינו ז"ל השמורה ולקח הבלתי, ואמר: "אז מען נעמט א מצה אין דער האנט, נעמט מען קודשא-בריך-הוא אין דער האנט" [כאשר לוקחים מצה ביד, לוקחים את קודשא-בריך-הוא בעצמו ביד], כי המצוות הן באחדות עם השם יתברך, כמובא בלקוטי מוהר"ן, סימן ה.

השתפכות הנפש

(סימנים כח כט)

אמר: אם היה אדם זוכה לשמוע השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה לה' יתברך בלי שום פניה ובלוי שום מחשבת חוץ כלל, כמה יפה ונאה כששומעין את השירה שלהם. ועל-כן טוב מאד ביניהם לעבוד את השם ביראה [ואמר בזו הלשון: "עס איז זעהר גיט פרום צו זיין צווישן זי"א" ו להתבודד על פני השדה בין גדולי הארץ ולשפוך שם שיחתו לפני השם יתברך באמת. ועיין עוד בהשיחות (סימן רכז), שאמר גם-כן, שטוב יותר שהתבודדות יהיה מחוץ לעיר במקום עשבים כני"ל, כי העשבים גורמים שיתעורר הלב.

והוא יושב פתח האוהל כחום היום... (יה, א)
זה: והוא יושב פתח האוהל כחום היום. 'ישיבה' לשון עכבה זמן רב, כמו: ותשבו בקדש ימים רבים, היינו שזכה לזה שיתגלה אליו ה' על ידי שישב ונתעכב ימים רבים אצל 'פתח האוהל', שהוא פתח הקדושה, אבל כשרוצין לכנוס לשם, מתגברין ומתפשטין כנגדו הסטרא אחרא שהם היכלי התמורות מאד, וכל מה שהוא סמוך יותר אל הפתח, מתגברין ומתפשטין כנגדו מאוד מאוד, עד שיש הרבה שכבר היו אצל הפתח, וחזרו רחמנא לצלן, מחמת שלא ידעו שכבר הם אצל הפתח, או שמשטחין כנגדו מאוד מאוד עד שקשה לו לשברם, כמבואר מזה בדבריו הקדושים (בלקוטי תנינא בסימן מח), אבל הוא ישב ונתעכב פתח האוהל. 'כחום היום' זה בחינת התגברות חמימות היצר הרע, שעל זה נאמר (שיר השירים א, ז): איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים — שאז זמן רע למרעה הצאן, כמו שפירש רש"י שם, כי צהרים בחינת חום היום, זה בחינת חמימות היצר, שאז זמן רע לצאן קדשים שהצדיק רועה אותם הרוצים לגשת אל הקודש, ורבים נתרחקו על ידי זה רחמנא לצלן, כמו שכתוב (שם ב, יז): עד שיפוח היום וכו' כמו שפירש רש"י שם, עיין שם, שהיו ישראל מקורבין לה' יתברך בגדולה וכבוד עד שיפוח היום — שהתגבר חמימות היום וכו', ועל ידי זה נחרב הבית. אבל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת, אינו שב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף על פי שאין מניחין אותו לכנוס לתוך הפתח וחום היום לוחט אותו מאוד, אף על פי כן אינו מניח את מקומו, ויושב ומתעכב אצל הפתח האוהל של הצדיקים והכשרים עד ירוחם מן השמים, בבחינת: והוא יושב פתח האוהל כחום היום... (לקוטי הלכות - הלכות אישות ז, אות יט)

גם אנכי ידעתי ... (כ, ו)

עיקר האמת לאמיתו אי אפשר לזכות כי אם כשהוא נקי וזך לגמרי מכל התאוות, והעיקר מתאוה הכללית שהיא תאות משגל. וזה שאמר השם יתברך לאבימלך: "גם אנכי ידעתי כי בתום לבבך עשית זאת", ואמרו רבותינו ז"ל: אבל נקיין כפיים אין כאן, כי אם היית נקי כפיים, דהיינו שלא היית בעל תאוה כזה בודאי לא היית בא למיכשול כזה, ולבסוף אתה טוען "הגוי גם צדיק תהרוג!" ואתה אומר "בתום לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת" כאילו אתה איש צדיק ואמת, רק אברהם רימה אותך עד אשר כמעט באת למכשול גדול על ידו. ובאמת אברהם אבינו אינו חייב בזה כלל כי עשה כהוגן כי שרי להו לצדיקיא לסגויי ברמאותא עם רמאי [מותר להם לצדיקים להתנהג ברמאות עם הרמאים], בפרט שבזה לא היה שום רמאות, כי ירא לומר אשתו הוא שלא יהרגוהו מאחר שראה שהם בעלי תאוות כאלו, שתכף שאלו אותו על עסקי אשתו. וזה שאמר השם יתברך לאבימלך: "גם אנכי ידעתי כי בתום לבבך וגו'", כי לא התכוונת לאסור אשת איש, אבל נקיין כפיים אין כאן, ומאחר שאתה בעל תאוה כל כך, על כן כמעט שנטית מדרך האמת לגמרי והיית בא לעבור על איסור אשת איש; רק "ואחשודך גם אנכי אותך מחטוא ליי", כי השם יתברך מרחם על האדם שחפץ באמת רק שטועה את עצמו, ועל כן מרמז לו השם יתברך בדרכיו הנעלמים שישוב מטעותו, אבל על כל פנים אתה צריך לשום אל לבך שאינך נקי כפיים ובשביל זה באת לטעות כזה על ידי האמת שלך (לקוטי הלכות - הלכות ריבית ה, אות לד לפי אוצר היראה - אמת ואמונה, אות לא)

